

ÜNİTE 3 İÇİN EĞİTİMCİ DESTEĞİ: ORMAN AFETLERİ FARKINDALIĞI VE VAHŞİ DOĞADA HAYATTA KALMA

EĞİTİM MODÜLÜ 14: Orman Afetleri Hakkında
Efsaneleri ve Yanlış Bilgileri Ortadan
Kaldırmak

Yazar: [Von Hope / VETREADY Proje Ortaklığı]

Proje numarası: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Ancak, burada ifade edilen görüş ve fikirler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği veya Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE) görüşlerini yansıtmayabilir. Avrupa Birliği veya hibe veren kurum bu görüş ve fikirlerden sorumlu tutulamaz.

Eğitmen Rehberliğine Genel Bakış

Bu Eğitim Destek Dosyası, Orman Felaketleri Hakkında Efsaneleri ve Yanlış Bilgileri Ortadan Kaldırma eğitim modülüne eşlik etmek üzere tasarlanmıştır ve etkin sunumu artırmak için özel metodolojik ve didaktik rehberlik sağlamaktadır.

Eğitmenlerin:

- Bu modülün birimin içindeki özel pedagojik hedeflerini anlamalarına yardımcı olmak
- VET, CVET ve yurtdışı öğrenenlerini dahil etmek için uygun öğretim stratejileri ve araçları uygulamalarına yardımcı olmak
- Anahtar etkinlikleri güvenle yönlendirmelerini, yansımayı teşvik etmelerini ve bilgi kalıcılığını desteklemelerini sağlamak
- Farklı formatlara (yüz yüze, çevrimiçi, karma) ve çeşitli öğrenen ihtiyaçlarına göre sunumu uyarlamak

Not: Bu modülün tamamlanması ve ilişkili quiz, eğitmenin mesleki gelişimine katkıda bulunur ve sertifikaya yol açabilir.

Bu Eğitim Modülünün Öğrenme İçeriği

- Eğitim Modülünün Amacı
- Eğitim Modülünün Öğrenme Çıktıları
- Giriş: Orman Felaketleri Hakkında Efsaneleri ve Yanlış Bilgileri Ortadan Kaldırmak Nedir
- Anahtar Kavramlar ve Terminoloji
- Önemi Anlamak
- Bu Eğitim Modülü Neden Önemli
- Orman Felaketleri Hakkında Efsaneleri ve Yanlış Bilgileri Ortadan Kaldırma Bağlamında Doğal Felaketler Orman Yangınları
  - Sel ve Yangın Sonrası Erozyon
  - Fırtınalar ve Rüzgar Hasarı
  - Taşımacılık Kazaları (Tehlikeli Maddeler)
  - Dur ve Yansıt
- Orman Felaketleri Hakkında Efsaneleri ve Yanlış Bilgileri Ortadan Kaldırma Bağlamında Teknolojik / Endüstriyel Felaketler Elektrik Hattı Arızaları
  - Orman Alanlarına Yakın Endüstriyel Patlamalar
  - Dur ve Yansıt
- Orman Felaketleri Hakkında Efsaneleri ve Yanlış Bilgileri Ortadan Kaldırma Bağlamında Biyolojik / Sağlık İle İlgili Felaketler Vektörle Taşınan Hastalıklar (örn. Kene veya Sivrisinek Salgını)
  - Hava Kalitesi Acil Durumları (Duman ve Kirlilik Olayları)
  - Zoonotik Hastalıklar (Hayvanlardan İnsanlara Geçiş)
  - Dur ve Yansıt
- İlham Verici Eylemler ve Rol Modelleri
- Keşfedilecek Daha Fazlası
- Bu eğitim modülünü oluşturmak için kullanılan kaynaklar

Önerilen Öğretim Yöntemleri ve Araçları

- **Senaryo Tabanlı Öğrenme (SBL): Orman ve Vahşi Doğada Yanlış Bilgiyi Ele Alma**
- **Neden SBL? Öğrencileri pasif bilgi durumundan aktif, eleştirel karar verme aşamasına taşır — hayatta kalma ve felakete hazırlık konusundaki nihai hedef.**
- **Senaryo: Bir Orman Yangınında Çelişkili Tahliye Mesajları Orman yürüyüşü sırasında duman ve ateş işaretleri görünür.**
- **Park korucularından gelen resmi rehberlik, yürüyüşçüleri güvenli bir bölgeye doğru işaretli tahliye yollarını takip etmeleri konusunda bilgilendirir.**
- Bu arada, yürüyüş grubu sohbetinde bir viral mesaj şöyle der: “Ana yollar kapandı — yoğun ormandan dışarı çıkın!” Panik ve tereddüt grupta yayılmaya başlar.
- **Öğrenciler için Görev:**
- **Hangi bilginin güvenilir olduğunu doğrulayın.**
- **En güvenli rotayı hızla belirleyin ve grupla iletişim kurun.**
- **Resmi rehberliği güçlendirerek yanlış bilgiyi ele alın.**
- **Kolaylaştırma:**
- **Kararlar için 5 dakikalık zaman limiti.**
- **Öğrencileri iki gruba ayırın:**
  - **Mit savunucuları: dış yoldan gitmeyi savunur.**
  - **Gerçek savunucuları: resmi tahliye yollarını takip etmeyi savunur.**
- **Değerlendirme: Yanlış bilgilerin vahşi doğa acil durumlarında nasıl yayıldığını ve eleştirel düşünce ile resmi talimatların güvenliği nasıl sağladığını tartışın.**

VET-READY

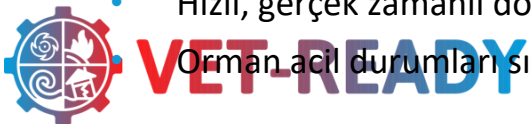
Co-funded by
the European Union

Önerilen Öğretim Yöntemleri ve Araçları

- **Mit-Gerçek Çürütme Tartışması: Orman Tahliye Miti**
- **Senaryo:** Bir ormanda grup yürüyüşü sırasında duman ve ateş görülür.
- Yürüyüş sohbetinde bir viral mesaj şöyle der: “İşaretli yolları takip etmeyin — kapalı! Yoğun ormandan bir kestirme alın!”
- **Park korucularından gelen resmi rehberlik, yürüyüşçüleri güvenli bölgeye ulaşmak için belirlenmiş tahliye yollarını takip etmeleri konusunda bilgilendirir.**
- **Tartışma Kurulumu:**
- **Takım A (Mite karşı):** “Gecikmeleri önlemek için” dış yoldan kestirme almanın gerekliliğini savunur.
- **Takım B (Gerçek tarafı):** Resmi tahliye yollarını savunur, dış yoldan yolların neden tehlikeli olduğunu ve kurtarmayı geciktirebileceğini açıklar.
- **Eğitmenin Sonucu:** Orman yangınında tahliye için hayati önem taşıyan prosedürleri özetler, resmi rehberliğe uyulmasının önemini vurgular.
- **Kolaylaştırma:**
- Açık kurallar belirleyin: her takım en az bir teyit edilmiş kaynağı (örn. park otoritesi, itfaiye, orman servisi) belirtmelidir.
- Analitik düşünme ve iletişime odaklanın — öğrenciler mitin neden tehlikeli olduğunu ve başkalarını güvenli bir şekilde nasıl yönlendireceklerini açıklama pratiği yapar.

Önerilen Öğretim Yöntemleri ve Araçları

- **Doğrulama Kontrol Listesi Mücadelesi: Vahşi Doğadaki Yanlış Bilgileri Tespit Etme Öğrencilere orman acil durumları sırasında güvenilir olmayan bilgileri tanımlamak için pratik, tekrarlanabilir bir yöntem öğretir, panik ve riskli kararları azaltır.**
- **Senaryo: Bir Kamp Alanında Kirlenmiş Su İddiası Viral bir sosyal medya gönderisi şunları iddia ediyor: "Kamp alanı su kaynağı kirlenmiştir — içmeyin!"**
- Gönderi, anonim bir dağcı hesabındandır
- İki yıl önce paylaşıldı
- **Resmi rehberlik: Su güvenlidir; park otoritelerinden veya yerel orman hizmetinden herhangi bir uyarı yoktur.**
- **Öğrenci Görevi: 3 aşamalı doğrulama kontrol listesini kullanın:**
- **Kaynak Kontrolü: Resmi bir ajansa mı ait? (Hayır)**
- **Tarih Kontrolü: Güncel mi? (Hayır)**
- **Çapraz Kontrol: Resmi bilgileri nerede bulabilirim? (Park web sitesini veya korucu istasyonunu kontrol et)**
- **Sonuç: Öğrenciler doğrulanmış bilgileri kullanarak yanlış gönderiyi reddeder.**
- **Kolaylaştırma:**
- **Baskıyı simüle etmek için bir zamanlayıcı ayarlayın (örn. 60 saniye).**
- Hızlı, gerçek zamanlı doğrulama için "Dur ve Düşün" zihniyetini teşvik eder.
- Orman acil durumları sırasında yanlış bilgileri filtrelemek için gereken becerileri pekiştirir.

Co-funded by
the European Union

Geliştirici İpuçları

- **VET Öğrencileri Eylem ve Teknoloji Odaklı:** Oyunlaştırma, etkileşimli mobil quizler ve video gösterimlerini kullanın (örn. bir nesneyi nasıl güvence altına alacağınız). Güvenliği doğrudan mesleki becerilere bağlayın (örn. saha güvenliği). Güçlendirme: Hazırlığı kontrol sağlayan bir beceri olarak çerçeveleyin. Hipotetik senaryolar kullanın; geçmiş travmadan ziyade gelecekteki eyleme odaklanın.
- **CVET (Yetişkin) Öğrencileri Deneyimi Kullanın:** Mevcut ev güvenliği bilgilerini doğrulayan tartışmalarla başlayın. Aile ve mülk koruması için ilgililik ve Yatırım Getirisi (ROI) üzerine odaklanın. Doğrulama: Pratik yaşam deneyimlerini kabul edin ve saygı gösterin. Kısa, yüksek verimli güvenlik prosedürleri ve aile odaklı kaynaklar sağlayın.
- **Diaspora İzleyicileri Kültürel ve Dilsel Netlik:** Jargon içermeyen bir dil ve basit görseller kullanın. Ulusal sınırları aşan evrensel güvenlik ilkelerine odaklanın. Çeşitli küresel bölgelerden farklı vaka incelemeleri kullanın. Travma Bilinçli Uygulama: Bireylerin kişisel deneyimlerini paylaşmaktan vazgeçmelerine izin veren açık bir 'Geçiş' Kuralı belirleyin. Yerinden edilme veya önemli travma geçmişini tanıyın.

Adaptasyon Stratejileri

- **Yüz Yüze Sunum**

Küçük grup tartışmaları için basılı “Efsane mi Gerçek mi” kartları kullanın.

“Dur ve Düşün” rol oyunları düzenleyin – katılımcılar gerçek yaşam felaketi yanlış bilgilerini canlandırır. Sınıf duvarlarında infografikler sergileyin (Deprem Efsaneleri, Pandemi Efsaneleri).

- **Çevrimiçi Sunum**

“Dur ve Düşün” vakalarının sanal olarak rol oynanması için ayrılmış odalar kullanın.

Mitleri çürütmek için kısa etkileşimli quizler entegre edin (örneğin, Kahoot veya Google Forms).

WHO ve AB Sivil Koruma videolarını doğrudan sohbet veya öğrenme platformu üzerinden paylaşın.

- **Karma Öğrenme**

Sınıf öncesinde çevrimiçi mitleri çürütme quizleri ile başlayın, ardından sonuçları yüz yüze tartışın.

Dijital hikaye anlatımı görevleri atayın - öğrenciler kısa videolar oluşturarak bir felaket mitini düzeltirler.

Canlı tartışmaları kendi hızında e-öğrenme materyalleri ve yansıtma günlüğü ile birleştirin.

Yerel bağlama ve katılımcıların teknolojiye erişimine dayalı uyum teşvik edin. Amaç, teslimat formatına bakılmaksızın eşit katılım ve beceri geliştirmeyi sağlamaktır.

Bu Modülde Ele Alınan Anahtar ESCO Becerileri

- Transversal ESCO Becerisi Geliştirme – T3.2: Orman ve Vahşi Alan Acil Durumlarında Proaktif Bir Yaklaşım Benimsemek
- Beceri Odaklı (T3.2): Gözlemlerden, deneyimlerden, akıldan veya iletişimden bilgi toplama, analiz etme, sentezleme ve değerlendirme yeteneği – etkinlikleri planlamak, sorunları çözmek ve zorlukları proaktif bir şekilde ele almak için.

Bu Becerinin Modül İçindeki Gelişim Süreci

“Durdur ve Düşün” Senaryoları: Öğrenciler, gerçek hayat orman yanlış bilgi durumlarıyla (örneğin, orman yangını tahliye yolları hakkında viral paylaşımlar, kamp alanı güvenlik uyarıları) karşılaşır ve ne tür eylemler yapacaklarına karar verirler. Kaynakları değerlendir, Sonuçları öngör, Uygun tepkiler planla.

“Efsane mi Gerçek mi” Grup Aktivitesi: Öğrenciler, orman hayatta kalma ve tahliye prosedürlerinin ilgili beyanlarını analiz eder, akıl yürütmeyi tartışır ve kanıtlarla cevapları gerekçelendirilir.

Analitik düşünme pratiği yap, Farklı bilgi türlerini karşılaştır, Proaktif olarak sorunları çöz.

“Orman Hazırlık Planı” Egzersizi: Öğrenciler işbirliği içinde, bir orman yürüyüşü, kamp alanı veya vahşi doğa seferi için gerçekçi bir acil durum yanıt planı tasarlarlar. Riskleri öngör, Hedefler belirle, Somut, eyleme geçirilebilir adımlar planla.

Eğitmen İpucu: Katılımcıları, yanıtlarının neden en güvenli veya en etkili olduğunu açıklamaya teşvik edin. Bu yansıma bilgiyi proaktif, hedef odaklı karar verme sürecine dönüştürür - T3.2'nin özüdür.

Değerlendirme Desteği - Öğrenci İlerlemeyi Nasıl Kontrol Edilir

Yansıma Günlüğü – “Efsaneden Gerçeğe”

Nasıl çalışır:

Modülü tamamladıktan sonra, öğrenciler daha önce inandıkları bir felaketle ilgili efsaneyi ve oturumdan sonra anlayışlarının nasıl değiştiğini açıklayan kısa bir yansıma yazarlar. Ormanlarda bu yeni bilgiyi nasıl uygulayacaklarına dair bir örnek de eklerler.

Ne ortaya koyar:

Kavramsal anlayışı ve kişisel dönüşümü gösterir. Eğitimcilerin, öğrencilerin doğru bilgiyi içselleştirip gerçek hayattaki güvenlik davranışına aktarabilip aktaramayacaklarını değerlendirmelerine yardımcı olur.

Grup “Bilgi Doğrulama Mücadelesi”

Nasıl çalışır:

Öğrenciler, son felaketler hakkında üç sosyal medya gönderisini değerlendirmek için küçük gruplar halinde çalışırlar. Her grup, hangi gönderilerin güvenilir olduğunu tanımlar, nedenini açıklar ve akıl yürütmelerini sunar.

Ne ortaya koyar:

Eleştirel düşünme, bilgi okuryazarlığı ve takım temelli akıl yürütmeyi değerlendirir. Öğrencilerin yanlış bilgi tespit etme, kanıta dayalı çıkarımları gerekçelendirme ve bulguları etkili bir şekilde iletişim kurma yeteneklerini gösterir.

Ek Arka Plan Materyalleri

- 1. Felaketler Hakkında Yedi Efsane Çürütüldü <https://www.preventionweb.net/news/seven-myths-about-disasters-debunked-separating-disaster-facts-disastrous-falsehoods> Bu UNDRR makalesi yaygın felaket efsanelerini net bir şekilde açıklar ve düzeltir, bu da onu sınıf tartışmaları veya efsane çürüten etkinlikler için ideal kılar.
- 2. Yanlış Bilgi Sizinle Durur – Bilgi Grafiği Seti https://www.cisa.gov/sites/default/files/publications/disinformation_stops_with_you_infographic_set_508.pdf Yanlış bilgilerin nasıl yayıldığını ve bireylerin bunu durdurmak için neler yapabileceğini açıklamak için eğitimcilere yardımcı olan basit, görsel bir bilgi grafiği seti.
- 3. Felaketlerde Sosyal Medyada Yanlış Bilgileri Önlemek https://www.dhs.gov/sites/default/files/publications/SMWG_Countering-False-Info-Social-Media-Disasters-Emergencies_Mar2018-508.pdf Acil durumlarda yanlış bilgileri tanımlamak, doğrulamak ve karşı koymak için stratejileri özetleyen pratik bir açık erişim kılavuzu — öğretmen hazırlığı veya ileri düzey öğrenciler için faydalıdır.

Kaynaklar

Copernicus Acil Durum Yönetimi Hizmeti

- Copernicus Acil Durum Yönetimi Hizmeti. (2024). [Özel Veri Seti Başlığı, örneğin Avrupa Orman Yangını Bilgi Sistemi (EFFIS) Yanan Hektar Verileri]

•ECDC Halk Sağlığı ve Hastalık Bilgisi

- Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi (ECDC). (2023). [Özel Rapor Başlığı, örneğin Orman Yangınları Sırasındaki Hava Kalitesi ve Sağlık Risk Rehberi]. Stockholm
- Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi (ECDC). [Özel Kılavuz Başlığı, örneğin Avrupa'daki Vektörle Taşınan Hastalıklar Hakkında Bilgi]. Stockholm

Avrupa Birliği Sivil Koruma Mekanizması (EU CPM)

- Avrupa Birliği. (2024). [Özel Rapor Başlığı, örneğin AB Sivil Koruma Mekanizması Üzerine Yıllık Rapor] (AB Sivil Koruma Verisi).
- Avrupa Birliği. [Özel Rehber Belgesi Başlığı, örneğin Risk İletişim Kılavuzları]. Avrupa Komisyonu.

Yunan İtfaiye Teşkilatı

- Yunan İtfaiye Teşkilatı. (2022). 2022 Yılı Orman Yangını İletişimi Üzerine Yıllık Rapor.

Uluslararası Kızıl Haç/Kızıl Hilal

- Kızıl Haç. [Özel Yayın Başlığı, örneğin, Hazırlık Kampanyası Malzemeleri veya Afet İletişim Yönergeleri].
- Kızıl Haç Halk Sağlığı Uyarısı. [Özel Uyarı Başlığı, örneğin, Kene ve Sivrisineklerden Korunma Önlemleri].

Portekiz Ulusal Acil Durum ve Sivil Koruma Otoritesi (ANEPC)

- Portekiz Ulusal Acil Durum ve Sivil Koruma Otoritesi (ANEPC). (2023). Eğitimsel Dayanıklılık Programı Raporu, 2023.

Birleşmiş Milletler Afet Riskini Azaltma Ofisi (UNDRR)

- Birleşmiş Milletler Afet Riskini Azaltma Ofisi (UNDRR). [Özel Belge Başlığı, örneğin, Mitleri Ortaya Çıkarma Aracı veya Yanlış Bilgi Çerçevesi].
- Dünya Sağlık Örgütü (WHO). [Özel Kılavuz Başlığı, örneğin, Hava Kalitesi Kılavuzları]. Cenevre: WHO.

ORTAKLIK

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

VET-READY İLE KOLAYLIKLA ÖĞRENİN
ÜNİTE 3 : ORMAN AFETLERİ FARKINDALIĞI VE VAHŞİ
DOĞADA HAYATTA KALMA
EĞİTİMİ MODÜLÜ 14: Orman Afetleri Hakkında Efsaneleri ve
Yanlış Bilgileri Ortadan Kaldırmak

BİZİ TAKİP EDİN

<https://vetready.eu/>